

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/84/2017
Identifikačné číslo spisu: 7014200795
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7014200795.4

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeníka a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľky: M. H., nar. XX.XX.XXXX, Ž. XX, H., zastúpená: JUDr. Gabriela Jablonská, advokátka, Letná 47, Košice, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22.04.2014 o vdovskom dôchodku, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/45/2014-255 zo dňa 12.07.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/45/2014-255 zo dňa 12.07.2017 vo výroku týkajúcom sa zrušenia rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22.04.2014 m e n í t a k , ž e n a p a d n u t é r o z h o d n u t i e o d p o r k y n e č . X X X X X X X X X X X z o d ň a 22.04.2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 6Sd/45/2014-255 zo dňa 12.07.2017 zrušil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22.04.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporkyne“), ktorým odporkyňa podľa § 45 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej aj len „zákon č. 100/1988 Zb.“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľky o prehodnotenie vdovského dôchodku zo dňa 12.02.2014. Zároveň vylúčil na samostatné konanie opravné prostriedky navrhovateľky proti rozhodnutiam odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.12.2014 a 03.12.2015 o zvýšení starobného a vdovského dôchodku navrhovateľky. Navrhovateľke priznal plnú náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na to, že rozsudkom zo dňa 05.03.2015 (pozn. súdu: krajský súd nesprávne uviedol dátum 04.12.2014) potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 04.12.2014 a v spojení s doplňujúcim rozsudkom č. k. 6Sd/45/2014-54 zo dňa 02.04.2015 potvrdil aj napadnuté

rozhodnutie odporkyne. Najvyšší súd SR uznesením č. k. 9So/139/2015-80 zo dňa 27.08.2015 (pozn. súdu: krajský súd nesprávne uviedol sp. zn. 9Sžo/13/2015) zrušil oba rozsudky krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu ich nepreskúmateľnosti. V ďalšom konaní krajský súd rozsudkom č. k. 6Sd/45/2014-175 zo dňa 11.05.2016 potvrdil napadnuté rozhodnutie odporkyne, prerušil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne zo dňa 04.12.2014 a 03.12.2015 do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 6Sd/45/2014 a spojil na spoločné konanie opravné prostriedky navrhovateľky proti rozhodnutiam odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.12.2015 (pozn. súdu: správne malo byť zo dňa 04.12.2014) a zo dňa 03.12.2015 tak, že konanie bude viesť pod sp. zn. 6Sd/45/2014. Najvyšší súd SR uznesením č. k. 9So/184/2016-207 zo dňa 28.02.2017 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 6Sd/45/2014-175 zo dňa 11.05.2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie konštatujúc zmätočnosť postupu krajského súdu spočívajúcu v spojení „opravných prostriedkov“ navrhovateľky proti rozhodnutiam odporkyne zo dňa 04.12.2014 a 03.12.2015 na spoločné konanie s tým, že ich prejedná pod tou istou sp. zn. 6Sd/45/2014 a následne konanie o ich preskúmanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného pod uvedenou spisovou značkou. Navyiac, v písomnom vyhotovení rozsudku krajského súdu absentoval výrok o trovách konania ako aj odôvodnenie výroku o prerušení konania a spojení „opravných prostriedkov“. Odvolací súd tiež konštatoval, že postupom krajského súdu bola navrhovateľke odňatá možnosť konať pred súdom, bolo porušené jej právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia podľa § 157 ods. 2 OSP, krajský súd na pojednávaní dňa 11.05.2016 nevyhlásil dokazovanie vo veci za ukončené, výroky uvedené v písomnom vyhotovení rozsudku nekorešpondovali s vyhlásenými na pojednávaní dňa 11.05.2016 a procesné strany neboli informované, čo je predmetom konania po vydaní uznesenia o spojení vecí. V ďalšom konaní krajský súd v prvom rade ustálil, že predmetom konania je napadnuté rozhodnutie odporkyne. Ďalej citoval § 112 ods. 1 a 2, 120 ods. 4, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1, 3 a 7, § 250i ods. 1, § 250j ods. 1 a 2, § 250k ods. 1, § 250l ods. 1 a 2, § 250o, § 250r, § 250s, § 250q ods. 1 OSP, § 113 ods. 2, § 184, § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., § 45 zákona č. 100/1988 Zb., § 70 ods. 1, § 73a, § 75, § 293m ods. 1 a 4 zákona č. 310/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z.“). Na základe vykonaného dokazovania dospel krajský súd k záveru, že odporkyňa v napadnutom rozhodnutí vec nesprávne právne posúdila a zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo jej rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov. Navrhovateľka podľa názoru krajského súdu správne namietala, že v žiadosti zo dňa 12.02.2014 žiadala o prehodnotenie sumy vdovského dôchodku ku dňu 19.01.2007 v súlade so zákonom č. 310/2006 Z. z., pričom nežiadala o vdovský dôchodok podľa § 45 zákona č. 100/1988 Zb. a jeho výplatu. V súlade s platným zákonom č. 461/2003 Z. z. žiadala o prepočet jej nároku na vdovský dôchodok, ktorého suma bola určená pôvodne z invalidného dôchodku zomrelého manžela, ktorý zomrel dňa 29.01.2002. K 19.01.2007 by jej zomrelý manžel splnil podmienky nároku na starobný dôchodok a navrhovateľka by spĺňala podmienky nároku na vdovský dôchodok, ale keďže k uvedenému dátumu bola poberateľkou starobného dôchodku, bolo na posúdení odporkyne, či by mala nárok v súlade s platným zákonom č. 461/2003 Z. z.. V dotknutom období bola podľa § 75 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. suma vdovského dôchodku, na ktorý by jej vznikol znova nárok podľa § 74 ods. 6 druhej vety tohto zákona, 60 % sumy starobného dôchodku, na ktorý by mal nárok zomrelý manžel ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku. V žiadosti zo dňa 12.02.2014 navrhovateľka žiadala o prehodnotenie sumy vdovského dôchodku od 19.01.2007, a to v súvislosti s novovzniknutou nárokovou dávkou vdovského dôchodku v súlade s platným zákonom č. 461/2003 Z. z. (§ 75 ods. 4), t. j. zo sumy starobného dôchodku, na ktorý by mal nárok jej zomrelý manžel ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku, t. j. dňa 18.01.2007. Napadnuté rozhodnutie odporkyne považoval krajský súd za nezákonné pre nesprávne právne posúdenie veci a zistenie skutkového stavu, pričom nespĺňalo ani požiadavky riadne odôvodneného rozhodnutia správneho orgánu. Odporkyňa len vo vyjadrení k opravnému prostriedku navrhovateľky proti napadnutému rozhodnutiu odporkyne uviedla, že podľa § 113 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. vzniká nárok na dávku a nárok na jej výplatu dňom smrti fyzickej osoby, ktorá splnila podmienky nároku na dávku a podmienky nároku na výplatu dávky, ak tento zákon neustanovuje inak a v súvislosti so žiadosťou navrhovateľky uviedla, že jej bol právoplatne priznaný vdovský dôchodok rozhodnutím od 08.03.2002. Ustanovenie § 113 zákona č. 461/2003 Z. z. sa podľa názoru krajského súdu netýka vdovského dôchodku priznaného podľa § 293m ods. 1 a 4, § 70 ods. 1 a 73a, § 75 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z. a preto nie je možné aplikovať § 74 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. a navrhovateľke mohol vzniknúť

nárok na vdovský dôchodok znovu podľa § 293m uvedeného zákona. V právnom poriadku Slovenskej republiky platí prezumpcia ústavnosti, ktorá znamená, že všeobecne záväzný právny predpis platí, kým o jeho nesúlade s Ústavou SR na návrh oprávneného subjektu nerozhodne Ústavný súd SR. Na druhej strane, zákonodarcu zodpovedá za to, že text zákona, ktorý schváli, možno vykladať správne v duchu zámeru zákonodarcu, že text zákona je jasný, bez pochybností pri jeho interpretácii alebo aspoň s minimálnym rizikom nesprávnej interpretácie. Zvlášť citlivou je oblasť sociálnych práv občanov. Nejasný a nejednoznačný právny predpis sa nemôže vykladať v neprospech adresáta právnych noriem, najmä nie v prípadoch, ak ide o uplatňovanie ich základných práv a slobôd. Text zákona č. 310/2006 Z. z. dáva priestor na možnú právne nejednotnú interpretáciu tejto právnej normy. V slovenskom právnom poriadku sa priznáva len nepravá retroaktivita. Napadnuté rozhodnutie odporkyne je toho jasným dôkazom. Aj keď treba prisvedčiť argumentu odporkyne, že zákon č. 310/2016 Z. z. sa „*expresis verbis*“ nezaobera otázkou úpravy pôvodne priznaných vdovských dôchodkov, zo znenia dotknutých ustanovení citovaného zákona to nie je možné vylúčiť. V rámci odôvodnenia druhého výroku napadnutého rozsudku krajský súd uviedol, že o vylúčení vecí vedených o odvolaniach navrhovateľky proti rozhodnutiam odporkyne zo dňa 04.12.2014 a 03.12.2015 (ide o valorizačné rozhodnutia) na samostatné konania rozhodol z dôvodu, že ide o rozhodnutia, ktoré sú síce založené v spise, ale nesúvisia s napadnutým rozhodnutím odporkyne. Nezodpovedá ani zásade hospodárnosti konania, aby sa prejednávali spoločne s vecou, ktorá je predmetom tohto konania.

Proti rozsudku krajského súdu podala odporkyňa v zákonnej lehote odvolanie smerujúce len proti prvému výroku tohto rozsudku navrhujúc, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu a napadnuté rozhodnutie odporkyne potvrdil ako vecne správne. Poukázala na to, že napadnutým rozhodnutím odporkyne bola zamietnutá žiadosť navrhovateľky zo dňa 12.02.2014 o prehodnotenie sumy vdovského dôchodku. Právoplatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 08.03.2002 jej bol podľa § 45 zákona č. 100/1988 Zb. priznaný od 29.01.2002 vdovský dôchodok v sume 4.072 Sk mesačne. Manžel navrhovateľky D. H., ktorý zomrel dňa 29.01.2002, t. j. pred dovŕšením dôchodkového veku, nebol ku dňu smrti poberateľom žiadnej dôchodkovej dávky, ku dňu smrti nespĺnil podmienky pre nárok na starobný dôchodok, ale k tomuto dňu splnil podmienku doby zamestnania potrebnej na nárok na invalidný dôchodok. Z uvedeného dôvodu bol navrhovateľke určený vdovský dôchodok podľa § 47 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. z invalidného dôchodku zomrelého manžela, na ktorý by mu vznikol ku dňu smrti nárok. Z citovaných ustanovení (§ 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z., § 45 a § 47 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., § 113 ods. 2 a § 184 zákona č. 461/2003 Z. z.) podľa odporkyne vyplýva, že tvrdenie navrhovateľky, že jej vdovský dôchodok by sa mal prepočítať z dôvodu, že jej zomrelý manžel by ku dňu 18.01.2007 dovŕšil dôchodkový vek, nemá oporu v zákone. Vzhľadom na to, že zomrelý manžel nepoberal žiadnu dôchodkovú dávku, t. j. nespĺnil podmienky nároku na starobný dôchodok z dôvodu, že ku dňu smrti nedovŕšil dôchodkový vek a písomnou žiadosťou si neuplatnil nárok na starobný dôchodok, nie je možné uplatňovať § 293m zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z., a teda ani § 75 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.. Navrhovateľke vznikol nárok na vdovský dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. od 29.01.2002 a tento dôchodok stále poberá, nárok naň jej nezanikol, a preto nemožno posudzovať nárok na vdovský dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z. ani prepočítať jeho sumu podľa tohto zákona. Nakoľko jej zomrelý manžel nespĺnil ku dňu smrti podmienky pre nárok na starobný dôchodok, ani nebol jeho poberateľom, nie je možné navrhovateľke prepočítať sumu vdovského dôchodku zo starobného dôchodku zomretého manžela, a to aj s poukazom na § 113 ods. 2 a § 184 zákona č. 461/2003 Z. z.. Ak by odporkyňa postupovala v prípade navrhovateľky pri výpočte, resp. prepočte jej vdovského dôchodku inak, takýto postup by bol v rozpore s platnými právnymi predpismi o sociálnom poistení (zabezpečení).

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu. Uviedla, že z jej žiadosti zo dňa 12.02.2014 je zrejmé, že nežiadala o prehodnotenie sumy vdovského dôchodku od 29.01.2002, t. j. odo dňa smrti jej manžela, ale o prehodnotenie sumy jej vdovského dôchodku k 19.01.2007. Nestotožnila sa s konštatovaním odporkyne uvedeným na strane 3 odsek 3 odvolania proti rozsudku krajského súdu, ktoré považovala za zavádzajúce a právne irelevantné. Jej manžel zomrel 29.01.2002 a nie 29.02.2002 tak, ako uviedla odporkyňa. Vdovský dôchodok

doposiaľ poberá v sume, ktorá jej bola určená z invalidného dôchodku zomrelého manžela, a preto trvala na tom, že dňa 18.01.2007 jej podľa § 74 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. zanikol nárok na vdovský dôchodok z dôvodu, že v tento deň by jej zomrelý manžel dovŕšil dôchodkový vek. Odporkyňa jej aj po 18.01.2007 neoprávnene vypláca sumu vdovského dôchodku určenú z invalidného dôchodku jej zomrelého manžela, ktorá je nižšia ako suma, ktorá jej prináleží k 19.01.2007, určením zo sumy starobného dôchodku, na ktorý by mal nárok jej zomrelý manžel ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku. V súlade s § 74 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. jej k 19.01.2007 vznikol znovu nárok na vdovský dôchodok, keďže jej zomrelý manžel by splnil ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku podmienky nároku na starobný dôchodok. Rovnako za nepravdivé považovala tvrdenie odporkyne uvedené na strane 3 odsek 4 odvolania proti rozsudku krajského súdu a v tejto súvislosti zdôraznila, že pre určenie sumy vdovského dôchodku podľa § 75 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. je bezpredmetné, aby jej zomrelý manžel splnil ku dňu smrti podmienky nároku na starobný dôchodok alebo aby bol poberateľom starobného dôchodku. Trvala na tom, že odporkyňa aj v súlade s § 184 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. na základe jej žiadosti zo dňa 12.02.2014 mala povinnosť začať dávkové konanie o novovzniknutom vdovskom dôchodku k 19.01.2007 a tiež trvala na tom, že aj sama mohla k 19.01.2007 konať v danej veci v súlade s § 184 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z.. Odporkyňa sa v odvolaní proti rozsudku krajského súdu vôbec nevyjadřila k meritu veci a v napadnutom rozhodnutí neodôvodnila neakceptovanie § 74 ods. 6, § 75 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z.. Jedinú zmienku odporkyne k § 74 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorá sa nachádza vo vyjadrení zo dňa 05.01.2015, považovala navrhovateľka za nepravdivú a bez náležitého právneho odôvodnenia. V tejto súvislosti poukázala na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa síce nevyžaduje, aby odôvodnenie rozhodnutia obsahovalo odpoveď na každý argument účastníka konania, ale ak je argument kľúčový pre rozhodnutie, vyžaduje sa naň osobitá odpoveď (napr. Georgidias proti Grécku zo dňa 29.05.1997, Higgins proti Francúzsku zo dňa 19.02.1998).

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP, konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľky zo dňa 12.02.2014 o prehodnotenie sumy vdovského dôchodku. Veci týkajúce sa preskúmania zákonnosti rozhodnutí odporkyne zo dňa 04.12.2014 a 03.12.2015 krajský súd správne vylúčil na samostatné konanie, nakoľko tieto valorizačné rozhodnutia nesúviseli s napadnutým rozhodnutím.

Podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., v konaní o nároku na dôchodok a jeho výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktorý vznikol pred 01.01.2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31.12.2003.

Podľa § 260 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., dávky nemocenského poistenia, dávky dôchodkového zabezpečenia, plnenia vyplývajúce z nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, peňažná náhrada a podpora v nezamestnanosti, priznané podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, sa považujú po 31.12.2003 za dávky podľa tohto zákona, a to v sume, v akej patrili k 31.12.2003; ak nárok na výplatu týchto dávok, plnení, peňažnej náhrady a podpory v nezamestnanosti trval k 31.12.2003, dávky, plnenia, peňažná náhrada a podpora v nezamestnanosti sa vyplácajú aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31.12.2003, ak tento zákon neustanovuje inak. Nárok na výplatu starobného dôchodku a pomerného starobného dôchodku, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, sa posudzuje po 31.12.2003 podľa

predpisu účinného od 01.01.2004.

Podľa § 45 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení vdova má nárok na vdovský dôchodok po manželovi, ktorý:

- a) splnil ku dňu smrti podmienky pre nárok na starobný dôchodok alebo splnil ku dňu smrti podmienku doby zamestnania potrebnej pre nárok na invalidný dôchodok alebo dôchodok za výsluhu rokov, alebo zomrel následkom pracovného úrazu, prípadne úrazu alebo ochorenia uvedeného v § 34, alebo
- b) bol požívateľom starobného, invalidného, čiastočného invalidného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov.

Podľa § 293m ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z., ak poberateľ invalidného dôchodku v období od 01.08.2006 do 31.12.2007 dovŕši dôchodkový vek a nárok na tento dôchodok by mal trvať aj po dovŕšení dôchodkového veku, invalidný dôchodok sa odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku považuje za starobný dôchodok.

Podľa § 293m ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z., ak poberateľ starobného dôchodku, na ktorý bol prekvalifikovaný invalidný dôchodok, splní podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku po 31.07.2006, vypláca sa dôchodok, ktorý je vyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov sa vypláca dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Navrhovateľke bol rozhodnutím odporkyne zo dňa 08.03.2002 priznaný vdovský dôchodok podľa § 45 zákona č. 100/1988 Zb., ktorý poberala od 29.01.2002. Rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá založila vznik nároku navrhovateľky na vdovský dôchodok, bola smrť manžela, ktorý zomrel dňa 29.01.2002, t. j. za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. Ku dňu podania žiadosti, t. j. ku dňu 12.02.2014 o prehodnotenie vdovského dôchodku bola navrhovateľka stále poberateľkou vdovského dôchodku, nakoľko jej nárok stále trval. Vzhľadom na to, že nárok na dávku - vdovský dôchodok jej nezanikol, nebolo možné opätovne rozhodovať o tom istom nároku. Nemožno súhlasiť s tvrdením navrhovateľky, ktorá vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne proti rozsudku krajského súdu uviedla, že dňa 18.01.2007 podľa § 74 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. jej zanikol nárok na vdovský dôchodok z dôvodu, že v tento deň by jej zomrelý manžel dovŕšil dôchodkový vek, ani s tvrdením, že odporkyňa jej aj po 18.01.2007 neoprávnene vypláca sumu vdovského dôchodku určenú z invalidného dôchodku jej zomrelého manžela napriek tomu, že jej v súlade s § 74 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. k 19.01.2007 vznikol znovu nárok na vdovský dôchodok, keďže jej zomrelý manžel by splnil ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku podmienky nároku na starobný dôchodok. Uvedené tvrdenia navrhovateľky si navzájom odporujú, nakoľko na jednej strane tvrdí, že jej nárok zanikol a vznikol jej nový nárok na vdovský dôchodok a na druhej strane tvrdí, že sa podaním žiadosti zo dňa 12.02.2014 nedomáha priznania vdovského dôchodku, ale žiada len o jeho prehodnotenie. Odvolací súd mal za to, že zo žiadosti navrhovateľky je zrejmé, že nežiada priznanie toho istého nároku na dávku, ale chcela prehodnotiť existujúci nárok na vdovský dôchodok k dátumu 19.01.2007.

Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 9So/186/2014 zo dňa 30.11.2016 konštatoval, že „Zákon č. 461/2003 Z. z. vo svojich prechodných ustanoveniach upravuje nároky na dávky vzniknuté pred 01.01.2004, resp. pri opätovnom vzniku nároku na dávku (§ 264 vdovský dôchodok), avšak v žiadnom ustanovení neumožňoval posúdenie na opätovný vznik nároku na vdovský dôchodok podľa predpisov účinných po 01.01.2004, pokiaľ rozhodujúca skutočnosť, ktorá zakladá vznik nároku na vdovský dôchodok (smrť manžela) nastala za účinnosti predpisov platných do 31.12.2003 a za účinnosti predchádzajúcich predpisov zanikol aj nárok na túto dávku. Možnosť opätovného vzniku nároku na vdovský dôchodok skutočne upravuje až zákon č. 407/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z., avšak nie v ustanovení § 74, ale v ustanovení § 293dm pri splnení tam uvedených podmienok. Pokiaľ by mal zákonodarca v úmysle možnosť vzniku opätovného nároku na vdovský dôchodok podľa ustanovenia § 74 zákona č. 461/2003 Z. z., na ktorý vznikol a zanikol nárok podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, ako si to vykladá navrhovateľka, nie je zrejмый účel a zmysel

prijatia ustanovenia § 293dm.“.

Vzhľadom na to, že navrhovateľke od priznania vdovského dôchodku nezanikol nárok na túto dávku, nie je dôvod postupovať ani podľa § 293dm zákona č. 461/2003 Z. z..

Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 9So/179/2011 zo dňa 31.10.2012 uviedol, že „Rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nároku na vdovský dôchodok, je deň smrti občana, po ktorom vzniká nárok na túto dávku.“ V prejednávanej veci nastala táto rozhodujúca skutočnosť dňa 29.01.2002, t. j. za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že zákon č. 461/2003 Z. z. vo svojich prechodných ustanoveniach upravuje nároky na dávky vzniknuté pred 01.01.2004, resp. pri opätovnom vzniku nároku na dávku, ak nárok na ňu zanikol (§ 293dm zákona č. 461/2003 Z. z.), avšak v žiadnom ustanovení neumožňoval opätovný vznik nároku na vdovský dôchodok podľa predpisov účinných po 01.01.2004, čo je aj prípad navrhovateľky. To znamená, že nie je možné prehodnotiť jej nárok na vdovský dôchodok po manželovi zomrelom dňa 29.01.2002 podľa podmienok uvedených v 74 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. ku dňu 19.01.2007.

Odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne je v súlade so zákonom. Keďže manžel navrhovateľky zomrel v roku 2002 a ku dňu smrti mu nevznikol nárok na starobný dôchodok, ani po smrti už nemohol splniť podmienky nároku na túto dávku.

Vzhľadom na uvedené pochybil krajský súd, keď napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil, považujúc ho za nezákonné a nesprávne právne posúdené. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 220 OSP tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne potvrdil ako zákonné.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže navrhovateľka nebola v konaní úspešná a úspešná odporkyňa nemá právo na ich náhradu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.